

Adalékok Barakonyi Károly debreceni diákéveihez

2017.06.20.

Topor István, debreceni tanár, történész, helytörténész, a debreceni alakulatok vitéz tetteinek kutatója, egy 3. honvéd gyalogezredben szolgált ifjú katona debreceni diákéveit mutatja be.

Nagy érdeklődéssel vettem kézbe a Magyar ezredek a Doberdó-fennsík védelmében című kötetet. Különösen **Rózsafi János Felderítő vállalkozások a Haláldombnál** – Egy kutatás története című tanulmánya ragadta meg figyelmemet, debreceni vonatkozású tartalma miatt. Ebben a részben számol be a szerző a **debreceni 3. honvéd gyalogezred kötelékébe tartozó katonának, Barakonyi Károlynak hőstettéről és tragikus haláláról**. A Ki volt Barakonyi Károly? című bekezdésben arról ír, hogy noha több irányban folytatott kutatásokat, mégis csak részinformációkat sikerült róla szereznie. A Debreceni Református Kollégiumtól kapott tájékoztatás szerint Barakonyi Károly nem szerepelt egyik tagintézmény névkönyvében sem. Nem csoda, hogy ezt a választ kapta. Ezen a néven valóban nincs nyilvántartva tanuló. A megkérdezett illetékesek nem tudták, nem tudhatták, hogy fent nevezett eredeti családi neve Gorgyán Károly volt. Barakonyi tehát Gorgyán Károlyként látta meg a napvilágot 1896. december 5-én a Bihar vármegyei Piskolton.

A református kollégium főgimnáziumába 1908-ban iratkozott be. Az I. b osztályba került, ahol osztályfőnöke Révész Lajos lett. A család ekkor még Piskolton élhetett, erről tanúskodik az apára vonatkozó bejegyzés, aki ekkor itt volt szőlőműves, azaz vincellér.

22. Gorgyán Károly

ref. vallása – született az 1896. évben, december 5. n.
 Piskolt (Bihar m.) a Károly vincellér m. s.
 az 1908-09 tanévben, a reformátusok debreceni főgimnáziuma I. b. osztályába jött.

Előmeneteli osztályzata:

	az első felévben	a tanév végén	Jegyzet
Vallás tan	jeles	jó	
Magyar nyelv	jó	elégséges	
Latin nyelv	elégséges	dögjeles	
Görög nyelv	—	—	
Német nyelv	—	—	
Történelem	—	—	
Földrajz	jó	jó	
Természettud.	jó	jeles	
Természetan.	—	—	
Matematika	jó	elégséges	
Rajzoló mértan	jó	elégséges	
Bölcsészeti előtan	—	—	
Görögpótló irod.	—	—	
Görögpótló rajz.	—	—	
Testgyakorlat	jó	jeles	
Éneklés	elégséges	jó	
Szépíráás	jó	jó	
Egészségtan	—	—	
Írásbeli dolgozatok külső alakja	rendes	rendes	
Általános osztályozás	—	—	
Előmeneteli órák száma	25	25	
Magaviselete	jó	jó	
Tanítási hátrózat	jeles	jeles	

1. A Református Főgimnázium 1908-1909-es főnévkönyvének egy lapja.

Az ötödik osztálytól kezdődően rendszeresen részt vett az önképzőkör munkájában. Az 1912-13-as tanévben szavalatáért dicséretben részesült. Ugyanebben a tanévben az Ármós Bálint ösztöndíj-alapítványból 80 korona ösztöndíjat ítéltek meg számára. A következő tanévben is szorgalmas munkát végzett. Az önképző kör pályázatára beadott műbírálataival bekerült a kör emlékkönyvébe. A kör fiumei kirándulására emlékező délutánon ő mondott víg monológot. Ebben az évbe is dicséretet kapott szavalatáért. Cohen címmel humoros hetilapot is szerkesztett. 1914. február 18-án a hatodik osztályból maradt ki, és magántanuló lett. Erről tanúskodik a főnévkönyv bejegyzése. A család nagy valószínűséggel ekkor már Debrecenben él, ugyanis az apa napszámosként dolgozik itt.

18. Gergely Károly

szül. helye — született az 1896 évben, dec. hó 5 n.
Peskolt (Bihar-m.)-i Károly napszámos Debrecenben

az 1913-14 tanévben, a reformátusok debreceni főgimnáziuma VI. osztályból jött.

Előmeneteli osztályzata:

	az első félévben	a tanév végén	Jegyzet
Vallásstan	<i>jeles</i>		
Magyar nyelv	<i>jó</i>		
Latin nyelv	<i>jeles</i>		
Görög nyelv	<i>jó</i>		
Német nyelv	<i>jó</i>		
Történelem	<i>jeles</i>		
Földrajz			
Természetrajz	<i>elégséges</i>		
Természettan			
Mennyiségtan	<i>jeles</i>		
Rajzoló mértan			
Bölcsészeti előtan			
Görögpótló irod.			
Görögpótló rajz			
Testgyakorlat	<i>jeles</i>		
Énekés	<i>elégtelen</i>		
Szépírási			
Egészségtan			
Francia nyelv			
Művészeti rajz			
Gyorsírás			
Írásbeli dolgozat kiseb alakja			
Általános osztályzata	<i>jó</i>		
Elméleti			
órák száma			
Magaviselete	<i>szabályos</i>		
Tanulmányi határolat			

Kilépett és magántanuló 1914. feb. 18.

2. A Református Főgimnázium 1913-194-es főnévkönyvének egy lapja.

Valószínűleg apai jóváhagyással ekkor változtatta meg romános hangzású családnevét, mert ettől kezdve viseli ő és testvére is a Barakonyi nevet. Ezt támasztja alá a gimnázium 1914-1915-ös tanévben készült értesítője, amelyben a magántanulók között, már Barakonyi Károlyként szerepel.

Sorszám	A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettudomány	Fizika	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Bölcsetan	Görögp. irodalom	Görögp. rajz
<i>VII. osztály.</i>															
	Barakonyi Károly .	3	1	3	3	2	2	—	—	3	3	—	3	—	—
	Diószegi Mihály . .	1	2	1	2	1	3	—	—	2	3	—	2	—	—
	Erdélyi Gábor . . .	3	3	2	—	3	3	—	—	3	3	—	3	2	2

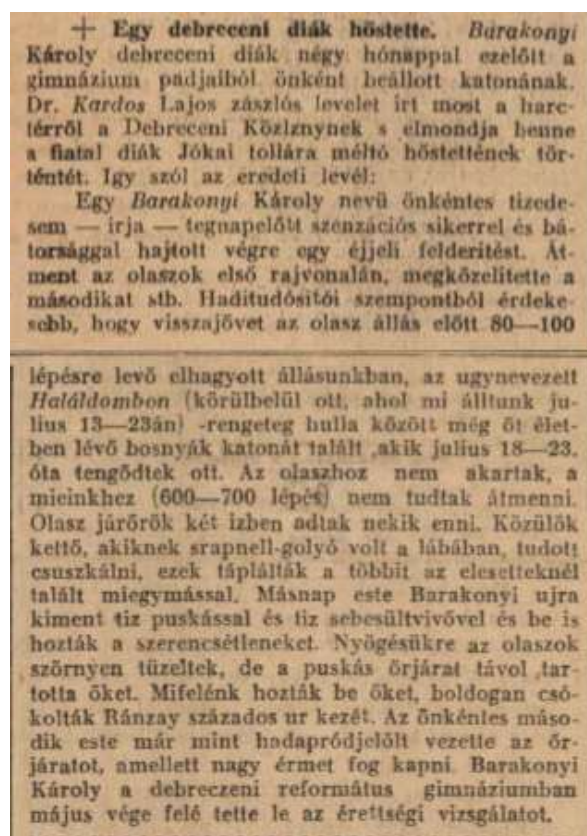
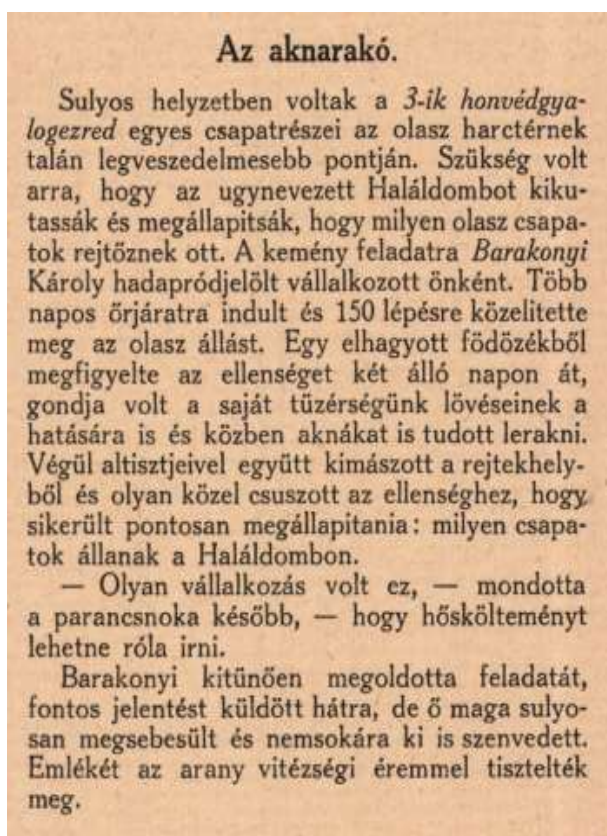
3. A Debreceni Református Főgimnázium Értésítője az 1914-1915-ös tanévről. 100.

1915 májusában önként jelentkezett katonának, noha már vezényelve volt a tartalékos tiszti iskolára. Az olasz harctérre került. Itteni tevékenységét, hőstetteit részletesen bemutatta Rózsafi János tanulmánya.

A 19 éves fiatalember 1915. szeptember 6-án szerzett sebesülésébe belehalt. Az ezred „legvitézebb katonája”-ként számon tartott fiatalember halálhírét maga az ezredparancsnok, Stadler István közölte a szülőkkel. Másnap, szeptember 7-én katonai tiszteletadás mellett Cotičiban temették el. A Debreczeni Képes Kalendárium 1916-os száma is megemlékezett a fiatalon elesett debreceni diákról.

Topor István

A hősi tett leírása a korabeli lapokban:

Magyar Hősök szerk. Tábori Kornél A Pesti Napló Kiadása. 1916. 105.p.

Pesti Napló 66. évf. 246.sz. 1915.szeptember 4. 18 p.

Források:

- A Debreceni Református Főgimnázium Értésítői 1908-1909, 1909-1910, 1910-1911, 1911-1912, 1912-1913, 1913-1914, 1914-1915.
- A Debreceni Református Főgimnázium Főnévkönyve az 1908-1909-es tanévről. Levéltári jelzete: TtREL II.7.e.80.
- A Debreceni Református Főgimnázium Főnévkönyve az 1913-1914-es tanévről. Levéltári jelzete: TtREL II.7.e.85.
- Debreczeni Képes Kalendárium 1916. 93-94.

Átlagos (0 szavazat)